

Johann Cothmann

**Programma Quo Decanus Johannes Cothman, S.S. Theologiae Doctor & Prof., ac
p.t. Academiae Rector, Suo & Facultatis Theologicae nomine Ad Disputationem
Inauguralem Viri Reverendi & Clarißimi Dn. M. Samuelis Hofmanni, ... Ad diem 3.
Octobris habendam ... invitat**

Rostochii: Kilius, 1644

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn738015601>

Druck Freier Zugang

F. Cothmann 16°
Vetus S. Hofmannius, Progr. + Diff.
R. U. Theol. 1644.

PROGRAMMA
Quo
DECANUS
JOHANNES COTHMAN,

S. S. Theologiæ Doctor & Prof.

ac p. t. Academiæ RECTOR, Suo

& Facultatis Theologicæ nomine

Ad

Disputationem Inauguralem

Viri Reverendi & Clarissimi

DN. M. SAMUELIS HOFMANNI,

Consistorii Ecclesiastici Consiliarii, & Præ-

positi Berolinensis vigilantissimi,

Ad Diem 3. Octobris habendam

Consultissimos, Excellentissimos, Ex-
perientissimos ac Clarissimos Dnn, Professo-
res, nec non omnes & singulos cives Acade-
micos, eâ quâ par est diligentia, invitati.

(O)S

ROSTOCHII;

Typū NICOLAI KILLI, Academie Typographi.

Anno M. DC. XLIV.

1644

19

107

DE U M in omnibus suis operibus mirabilem esse, illi imprimis apparet, qui in vero ipsius timore opera illa considerat; & quantum humana admittit fragilitas, piâ devotione eadem, memori mente sacerdote volvit ac revolvit. verissimum enim est quod David *υπερ των μαρτυριών* affirmit: mirabilia sunt opera tua, agnoscit hoc quam maxime anima mea. Quæ verba B. Luth. emphaticè reddidit: Wunderbarlich sind deine Werke / und das erkennet meine Seele wol. Nee solum in operibus suis universalibus, & ipsa Ecclesiæ gubernatione, ac à Tyrannorum insulatis paternâ conservatione mirabilis est DEUS Trinunus benedictus in secula: sed & in particuliari mirabiliter divina bonitas sacerdote agit. Agnoscit Jeremiam, nondum in utero materno formatum, illumq; ad munus propheticum sanctificat. Segregat ab utero matris & Apostolum summum constituit Paulum, antea blasphemum & Ecclesiæ persecutorem Saulum. Et quamvis extraordinaria hodie & immediata vocatio cesseret, negari ramen nequit, DEO relinquere libertatem,

tem, mirabiliter agendi, & hunc vel illum, à tene-
ris ut dicitur unguiculis, per varios casus, per tot
discrimina rerum ducendi, ut propriâ conscien-
tiâ teste fatendum sâpiùs sit, ecce! hæc DEI ma-
nus est, hæc paterha DEI cura! mirabiliter vitæ
meæ actiones dirigens. Proinde Davidis in his-
ce casibus ingeminandus locus à B. Luth. ita redi-
ditus: Erkennet doch/ daß der HERR seine Heil-
gen wunderlich führet. Sententia hujus verita-
tem nobiscum agnoscit, Reverendus & Cla-
riss. Vir Dn. M. SAMUEL HOFMANNUS, Sacri
Consistorii Electoralis Brandenburgici, Coloniae
ad Spream Adsestor, Berolinensi Pastor, & Prä-
positus vigilantissimus, nec non vicinarū ibidem
Ecclesiarū Superintendens fidelissimus, S. S. Th.
Candidatus. Qui cum Penicæ civitate Misnia
hoc ipso seculo 1608. in decemb. honestis paren-
tibus & majoribus in senatoria & Ecclesiastica di-
gnitate constitutis natus esset, ab ipsa tenellâ ætate
mirabilem DEI expertus opem. Postquam enim
conspirantibus parentū ac propinquorū votis,
in Scholis inferioribus prima feliciter literarum
jecisset fundamenta, adeò ut studiis Academicis
jam aptus videretur, non tamen sibi solum reli-
ctus, sed à præceptoribus suis benè sibi cupienti-
bus, viro plurimum Reverendo, Clariss. & Excel-
lentiss: Dn. D. VINCENTIO SCHMUCCIO, S.S.

A 2

Theol.

1500

Theol. Prof. Publico, & Superintendenti Lipsi-
ensi benè merito, commendatus est, cui ob sum-
ptuum penuriam, per sesquiannum servitia præ-
stítit, & sicuti in Academiis illis moris est, famu-
latus fuit. Interea temporis verò, non otio indul-
sit, sed Professores legentes, imprimis Dn. D.
Heinricum Hopfnerum, Dn. D. Polycarpum Ly-
serum, Dn. Joahinem Hopnerum, & Dn. D.
Schmuccium hospitem, diligenter audivit. Cum
verò suadentibus parentibus & cognatis, exte-
ras regiones & Academias visitare proposuisset,
principiò Academiam elegit Gryphiswalden-
sem, ubi præter Theologos sedulus audivit M.
J. S. linguas orientales publicè proponentem.
Relicta Academia ista in hanc nostram concessit,
ibidemq; per integrum sexenniū commora-
tus fuit, cum vero sumptus studiis impendendi
paulatim imminuerentur, subsidium honestum
potius amplecti, quam studia benè cœpta dese-
rere voluit. Aliorum igitur liberorum præceptor
constitutus, eosdem vitâ & doctrinâ fideliter in-
formavit, & hoc pacto Evergetarum suorum ani-
mos tantopere sibi devinxit, ut abeūtem ægrè di-
miserint. Qualem tunc temporis apud nos vi-
xerit vitam, non solum ex Reverendi hujus
ministerii videre est literis testimonialibus ho-
nestissinis, sed insuper rei huic testimoniū per-
hibet

hibet, quod Candidatus noster in hac Academia
publicè & privatim docentibus assiduè ad pedes
assedit, dum Dn. D. Paulum Tarnovium, L. C.
Hafenrefferi explicantem, Dn. D. Johannem
Quistorpium, publicè & privatim legentem,
Dn. D. Johannem Tarnovium, Collegia concio-
natoria lectoria & disputatoria instituentem, &
me p. t. Decanum publicè ac privatim prælegen-
tem, Dn. M. Johannem Kleinium Collegium su-
per N. T. habentem, indefesso studio & conca-
tenata quasi opera audivit. Et quamvis rerum
gerendarum nervus paulatim fuerit absum-
ptus, mediocri tamen parentum auxilio, & largo
promotorum beneficio effectum est, ut inte-
grum in hac Academiâ sexennium dicto modo
candidatus noster absolverit, & disputatione pu-
blicâ de S. Cænâ contra pontificiorum ~~πατησιοκλο-~~
~~πιν~~, me jam Decano præside habuerit, Acade-
miæ nostræ vitæ & diligentia testimonium na-
ctus valedixerit. Discedens hinc, Daniam & Bo-
russiam, salutatis ibidem professoribus præviâ
consideratione Academiarum status, peragravit,
& Francofurtum veniens, per integrum ibidem
annum substitit, ibiq; D. P elargum & reliquos
Professores audivit, apertisq; collegiis Philo-
sophicis, quibus alios docendo ipse didicit.
Juxta tritum illud: docendo discimus, neces-
sarios

arios sumptus hinc acquisivit. Postquam ita
primos labore & diligentia consumpsit annos
Anno 1633. 21. Januar. ad Archidiaconatum Majo-
ris Glogoviæ in Silesiâ tum temporis vacantem,
vocatus est. ab Ampliss. ejus loci enatu, & insu-
per 25 ejusdem munus Superintendentis Duca-
tus Crostensis eidem commissum. Quoniam
verò alij egregij viri, Candidati nostri fidelitatem
perspiciebant, hinc factum est, ut alij ejusdem
operam expetiverint. Proinde ~~monom~~ seu inspe-
ctio Ecclesiæ Saganensis ipsi commissa, quam per
integrum quinquennium exornavit, quamvis
~~ibidem~~ ~~γλυκύπονος~~ senserit. Honestam enim DEI
benedictione habens functionem, Jesuitarum ta-
men malitiam experiri necessum habuit, adeo
quidem, ut ne ad horæ momentum emigratio-
nis terminum prorogare voluerint; sed statim
cum collegis fugere; sub juncta lictoris, imo ipsi-
us carnificis comminatione. Sed impletum tunc
est dictum Servatoris: si persecuti vos fuerint,
in civitate hac, fugite in aliam, proinde divina
bonitas Candidato nostro, diversas vocationes
in Silesiâ, Lusatia, & Marchiâ obtulit, ex quibus
Berolinensis Ecclesiæ functionem, antea quidem
oblatam, sed ne Saganæ, Jesuitis vacuâ functione
jus patronatus concederetur modestè spretam
acceptavit. Accedente cum primis confirmatio-
nē

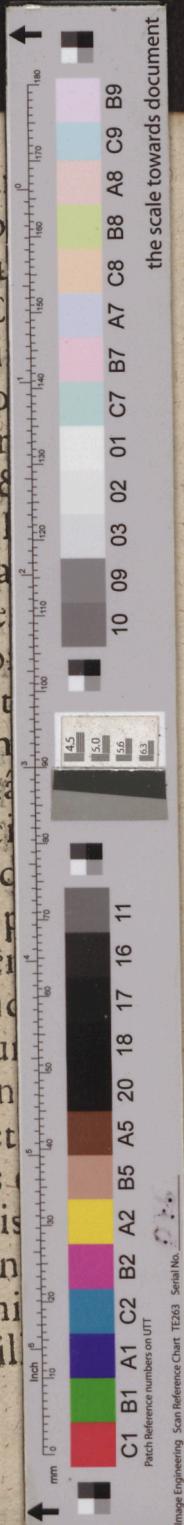
ne Serenissimi & potentissimi Electoris Brandenburgici DN. GEORGII WILHELMI, beatiss. recordationis. Suffectus itaq; Candidatus noster in locum viri quondam Reverendi & Clariss. Dn. Nicolai Elerdi, præpositi & Superintendens Berolinensis fidelissimi. Quæ vocatio Candidato nostro viam ad maiores honores capescendos aperuit. Serenissimus enim & potentissimus Elector Brandenburgicus F R I D E RICH WILHELM ad clavum imperij jam sedens, missis ad facultatem nostrâ literis, clementissimè voluit, ut Candidato nostro, cui præter dignitatem Ecclesiasticam jam ante collatam, munus Consiliarij Consistorialis, illustrissima ejus celitudo contulit, supremum in Theologiâ gradum conferremus. Idem Amplissimus civitatis Berolinensis petiit Senatus, testantibus id literis Facultati nostræ inscriptis. Quapropter Candidatum nostrum ad usitatum examen admisimus, ejusdemq; in Theologiâ laudabilem profectum cognovimus. Ideo voluntati Serenissimi & potentissimi Electoris Brandenburgici, ac Amplissimi Senatus Berolinensis petitio- ni lubenti animo assurreximus. Imprimis cum præter eruditionem, examine privato nobis demonstratam, Amplissimus Berolinensis Senatus Candidato nostro hoc perhibeat testimonium, illum

illum hominem esse doctissimum, in religione
purum, in conversatione modestum & candi-
dum, in vita & moribus inculpabilem, erga col-
legas placidum. Summatim, ita comparatum,
ut jam dudum gradum Doctoris petere potue-
rit. Postquam igitur privato examine, Facul-
tati nostræ satisfecit, in publicum Candidatum
nostrum producimus, eundemq; de materiâ o-
mnium gravissimâ, justificatione hominis pec-
catoris coram D E O, disputaturum sistimus.
Vos Academiæ cives omnium ordinum hono-
ratissimi, honorificâ vestrâ præsentia actum
hunc solemnem exornabitis, & in Candidati no-
stri eruditionem pro temporis ratione inquire-
tis. Id sicuti Facultati nostræ, & Dn. Candidato
gratissimum, ita Facultas nostra de vobis be-
ne mereri studebit. Rostoch. sub sigillo Fa-
cultatis 29 Septembr. Anno

M. D C. XLIV.

ne Serenissimi & potentissimi Electoris Brandenburgici DN. GEORGII WILHELDI, b
recordationis. Suspectus itaq; Candidatus
ster in locum viri quondam Reverendi & C
Dn. Nicolai Elerdi, præpositi & Superi
dentis Berolinensis fidelissimi. Quæ vo
Candidato nostro viam ad majores honor
pescendos aperuit. Serenissimus enim &
tentissimus Elector Brandenburgicus F R
RICH WILHELM ad clavum imperij ja
dens, missis ad facultatem nostrā literis, cle
tissimè voluit, ut Candidato nostro, cui p
dignitatem Ecclesiasticam jam ante collat
munit Consiliarij Consistorialis, illustrissin
celsitudo contulit, supremum in Theologia
dum conferremus. Idem Amplissimus ci
tis Berolinensis petiit Senatus, testantibus id
ris Facultati nostræ inscriptis. Quapro
Candidatum nostrum ad usitatum examen
misimus, ejusdemq; in Theologiâ laud
lem profectum cognovimus. Ideo volui
Serenissimi & potentissimi Electoris Branden
gici, ac Amplissimi Senatus Berolinensis pet
ni lubenti animo assurreximus. Imprimis
præter eruditionem, examine privato nobis
monstratam, Amplissimus Berolinensis Sen
Candidato nostro hoc perhibeat testimonii
il

the scale towards document